

Abstrakt

Tato práce se zaměřuje na metodologický jev zvaný efekt pořadí otázek, ve kterém předcházející otázky v dotazníku mohou ovlivnit odpovědi u následujících otázek. Předchozí otázky mohou během kognitivního procesu odpovídání vyvolat určité myšlenkové asociace a představy, které jsou následně snadněji dostupné při odpovídání na následující otázku. Tyto informace mohou být při výběru odpovědi využity, čímž může nastat vychýlení odpovědi. Stejně otázky umístěné v odlišném pořadí mohou generovat odlišné odpovědi. Různé pořadí otázek se může vyznačovat odlišnou kognitivní zátěží. Cílem této práce je posouzení kognitivní zátěže různého pořadí stejných otázek. Sběr dat je proveden kognitivními rozhovory, které pomáhají odhalit, jak respondenti během vyplňování dotazníku pracují s jednotlivými otázkami, a identifikovat jednotlivé typy efektu pořadí. V práci rozlišují tyto typy efektu pořadí: efekt přenesení, obráceného účinku, asimilace a kontrastu. Méně zatěžující je pořadí, ve kterém konkrétní otázka předchází obecnou otázku, jelikož je vyvolaná informace z konkrétní otázky snadněji přístupná pro interpretaci obecné. Méně zatěžující je také pořadí od negativní otázky k pozitivní otázce, které vyvolává silnější emoce, než obrácené pořadí.